

Sygn. akt VII U 2481/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014 r. w Gdańsku

sprawy T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek odwołania T. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 25 września 2013r. nr (...)/ (...)/ (...)

oddala odwołanie.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 2481/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 25 września 2013 r. odmówił ubezpieczonemu T. P. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, w związku z brakiem uprawnień, bowiem udowodnił on 38 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych, jednakże na dzień rozwiązania stosunku pracy tj. na dzień 31 marca 2012 r. nie ukończył wieku 61 lat (art. 2 ust. 1 pkt 1), na dzień 31 grudnia 2011 r. jako roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy udowodnił on 38 lat, 2 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 39 lat (art. 2 ust. 1 pkt 6), ponadto pozwany zakwestionował wiarygodność przedłożonego świadectwa pracy, jako że na dzień 18 września 2013 r. nie stwierdzono likwidacji zakładu pracy (k. 50-51 akt rentowych i k. 4-5 akt sprawy).

Odwołanie z dnia 28 października 2013 r. od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony T. P., zaskarżając decyzję w całości i zarzucając organowi błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia poprzez nie uwzględnienie wszystkich okresów składkowych, jak również błędne przyjęcie, iż ostatni zakład pracy nie uległ likwidacji – wnosząc o przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia (k. 2-3 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 23 listopada 2013 r. na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 7 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. P., urodzony w dniu (...), zawodu kierowca, w dniu 17 czerwca 2013 r. złożył do pozwanego organu rentowego wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

dowód: wniosek o świadczenie przedemerytalne z dnia 17 czerwca 2013 r. – k. 1-2 akt rentowych

W okresie od dnia 03 września 1991 r. do dnia 31 marca 2012 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w G. na stanowisku malarza konserwatora okręgowego.

Powyższy stosunek pracy uległ rozwiązaniu w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę na mocy oświadczenia z dnia 30 grudnia 2011 r., z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który upływał z dniem 31 marca 2012 r.

Przyczyną rozwiązania umowy o pracę z wnioskodawcą była likwidacja zakładu pracy (art. 30 § 1 pkt 2 k.p.).

Przedsiębiorstwo przez ostatnie ok. pół roku (do marca 2012 r.) nie płaciło pracownikom terminowo wynagrodzeń, płacąc niekiedy pensje w ratach w ostatnich miesiącach funkcjonowania firmy. Niektórzy pracownicy – jak Z. K. – dokonali rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron. Prezes zarządu spółki

Z. F. otwarcie deklarował pracownikom, iż przedsiębiorstwo utraciło rentowność, co spowodowało rozwiązanie z pracownikami umów o pracę i miało zostać sfinalizowane formalną likwidacją spółki.

dowód: świadectwo pracy z dnia 31 marca 2012 r. – k. 92 akt kapitałowych, wypowiedzenie z dnia 30 grudnia 2011 r. – k. 93 akt kapitałowych, poświadczenie dla celów emerytalno-rentowych – k. 9-16 akt rentowych, zeznania ubezpieczonego oraz świadków Z. K. i G. R. – protokół skrócony k. 32-34 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 35 akt sprawy, świadectwa pracy świadków Z. K. i G. R. – okazane na rozprawie – k. 32-33 akt sprawy

Pomimo faktycznej likwidacji w/w zakładu pracy, spółka nadal według stanu na dzień 27 lutego 2014 r. widnieje w Krajowym Rejestrze Sądowym i nie została z niego wykreślona.

dowód: odpis z KRS spółki z dnia 27 lutego 2014 r. – k. 39-40 akt sprawy

Ubezpieczony udowodnił łącznie:

- 38 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych według stanu na 31 marca 2012 r. tj. dzień rozwiązania stosunku pracy (ponad wymaganych 25 lat stażu pracy)
- 38 lat, 2 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. (zamiast wymaganych 39 lat stażu pracy).

dowód: raporty ustalania uprawnień do świadczenia – k. 44-51 akt rentowych oraz k. 42-50 akt sprawy

Do wyliczenia powyższego stażu pozwany organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu okresy zatrudnienia:

- od dnia 27 października 1967 r. do dnia 21 kwietnia 1971 r. w Gospodarstwie Rolnym (...) w P. (gmina P.)
- zasadniczej służby wojskowej od dnia 08 lipca 1971 r.
- od dnia 03 stycznia 1974 r. do dnia 15 lutego 1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P.
- od dnia 17 lutego 1975 r. do dnia 28 lutego 1978 r. w Spółdzielni (...) w K.

- od dnia 01 marca 1978 r. do dnia 01 czerwca 1983 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S.
- od dnia 02 czerwca 1983 r. do dnia 31 października 1985 r. jako okres prowadzenia działalności gospodarczej
- od dnia 01 kwietnia 1990 r. do dnia 20 kwietnia 1990 r. w Zakładzie Usługowym (...)
- od dnia 25 kwietnia 1990 r. do dnia 02 września 1991 r. w G. Stoczni (...)
- od dnia 03 września 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w w/w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w G..

dowód: pismo pozwanego organu rentowego z dnia 07 marca 2014 r. – k. 41 akt sprawy

Od dnia 20 czerwca 2012 r. wnioskodawca jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. jako bezrobotny, z prawem do zasiłku od dnia 28 czerwca 2012 r. do dnia 27 czerwca 2013 r. 6 miesięcy pobierania zasiłku upłynął w dniu 28 grudnia 2012 r.

Do dnia 11 czerwca 2013 r. ubezpieczony nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Na powyższą okoliczność wnioskodawczyni przedłożyła zaświadczenie, którego treść była znana pozwanemu organowi rentowemu w dacie wydawania spornej decyzji.

dowód: zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w G. z dnia 11 czerwca 2013 r. – k. 4 akt rentowych

Decyzją z dnia 28 maja 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa – tj. nie wykazania 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyrokiem z dnia 18 października 2012 r. o sygn. akt VII U 2310/12 tut. Sąd zmienił w/w decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 24 kwietnia 2012 r.

Na skutek apelacji organu Sąd Apelacyjny w Gdańsku prawomocnym wyrokiem z dnia 06 czerwca 2013 r. o sygn. akt III AUa 1985/12 zmienił zaskarżony wyrok tut. Sądu z dnia 18 października 2012 r. w punkcie I i oddalił odwołanie skarżącego.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 28 maja 2012 r. – k. 116 akt kapitałowych, wyrok tut. Sądu z dnia 18 października 2012 r. o sygn. akt VII U 2310/12 z uzasadnieniem – k. 129-133 akt kapitałowych, wyrok. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 06 czerwca 2013 r. o sygn. akt III AUa 1985/12 z uzasadnieniem – k. 139-144 akt kapitałowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 25 września 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu T. P. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy przedemerytalnej, w związku z brakiem uprawnień, bowiem udowodnił on 38 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych, jednakże na dzień rozwiązania stosunku pracy tj. na dzień 31 marca 2012 r. nie ukończył wieku 61 lat (art. 2 ust. 1 pkt 1), na dzień 31 grudnia 2011 r. jako roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy udowodnił on 38 lat, 2 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 39 lat (art. 2 ust. 1 pkt 6), ponadto pozwany zakwestionował wiarygodność przyczyny rozwiązania umowy o pracę z ubezpieczonym na podstawie przedłożonego świadectwa pracy, jako że na dzień 18 września 2013 r. nie stwierdzono likwidacji zakładu pracy.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie przyznania świadczenia przedemerytalnego z dnia 25 września 2013 r. – k. 50-51 akt rentowych i k. 4-5 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych pozwanego. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania co do ich prawdziwości i rzetelności. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków Z. K. (wiceprezesa spółki) oraz G. R. i wnioskodawcy, bowiem w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że zeznania te razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym tworzą zwartą, spójną i logiczną całość.

Równocześnie na rozprawie w dniu 07 maja 2014 r. Sąd na zasadzie art. 217 § 3 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. pominął dowód z zeznań świadka Z. F. (prezesa spółki i jej większościowego udziałowca), bowiem świadek ten nie stawiał się na rozprawie pomimo prawidłowego wezwania (doręczenie zastępcze przez awizo – k. 59 akt sprawy), zaś zgromadzony w sprawie pozostały materiał dowodowy pozwalał na przyjęcie, iż wszelkie istotne z punktu widzenia przedmiotu sporu okoliczności zostały dostatecznie wyjaśnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego T. P. nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która o dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy przedemerytalnej prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje również osobie, która do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

W powyższym zakresie pozwany odmówił przyznania wnioskowanego świadczenia wskazując, iż udowodnił on łącznie 38 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych według stanu na 31 marca 2012 r. tj. dzień rozwiązania stosunku pracy (ponad wymaganych 25 lat stażu pracy), jak również też 38 lat, 2 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. tj. do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy (zamiast wymaganych 39 lat stażu pracy) – na co wskazuje raport ustalania uprawnień do świadczenia (k. 44-51 akt rentowych).

W myśl ustępu 3 wskazanego przepisu, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1. nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
2. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
3. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 tejże ustawy do wniosku (o świadczenie przedemerytalne) dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W niniejszym postępowaniu bezspornym było, iż upłynął 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych w którym T. P. nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych albo udziału w szkoleniu lub przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy – co wynika z przedłożonego zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w G. z dnia 11 czerwca 2013 r. (k. 4 akt rentowych). Był on niewątpliwie zatrudniony u ostatniego pracodawcy przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy (od dnia 03 września 1991 r. – świadectwo pracy na k. 92 akt kapitałowych), pozostaje zarejestrowany jako bezrobotny, a zgodnie z przedłożonym świadectwem pracy rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w G. nastąpiło z powodu likwidacji pracodawcy (vide : treść oświadczenia pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę – k. 93 akt kapitałowych).

W kontekście wymogu wynikającego z art. 2 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy wskazać należy, iż o ile pozwany organ rentowy przyznał spełnienie przez skarżącego kryterium wymaganego stażu pracy minimum 25 lat (uznając, iż udowodnił on 38 lat, 5 miesięcy i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych) – jednakże w sposób oczywisty zgodnie z w/w przepisem skarżący na dzień rozwiązania stosunku pracy tj. na dzień 31 marca 2012 r. nie ukończył wieku 61 lat, który to wiek ukończył z dniem 27 października 2012 r. Niewątpliwie zatem wnioskodawca nie spełnił przesłanki do przyznania świadczenia przedemerytalnego w myśl w/w przepisu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy przedemerytalnej – zatem prawidłowo organ odmówił mu przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego na w/w podstawie.

Przedmiotem sporu w sprawie pozostawało ustalenie, czy wnioskodawca posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 39 lat (dla mężczyzn) według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. (tj. 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy) – zgodnie z wymogiem z art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy przedemerytalnej, jak również ustalenie, czy przyczyną rozwiązania umowy o pracę z wnioskodawcą była likwidacja zakładu pracy.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, iż w przedmiotowej sprawie pomiędzy wnioskodawcą, a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący prawa do świadczenia z ubezpieczeń społecznych – Sąd Okręgowy uznał, że przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 6 k.c., zastosowana odpowiednio w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Sama zasada skonkretyzowana w art. 6 k.c., jest jasna. Ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza, część ogólna. Stanisław Dmowski i Stanisław Rudnicki, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2005 r., wydanie 6). Również judykatura stoi na takim stanowisku, czego wyrazem jest wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, w którym wyrażono pogląd, iż „Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa”.

W ocenie Sądu brak podstaw do zakwestionowania ustaleń pozwanego organu przede wszystkim co do wymiaru stażu ubezpieczeniowego – które legły u podstaw wydania spornej decyzji odmownej z dnia 25 września 2013 r. – a które pozwany podtrzymał i zdaniem Sądu w sposób wiarygodny, wyczerpujący i miarodajny przedstawił na wezwanie Sądu w toku niniejszego postępowania odwoławczego (pismo procesowe z dnia 07 marca 2014 r. oraz załączniki w postaci raportów – k. 42-50 akt sprawy).

Równocześnie, wnioskodawca nie zrealizował w sposób skuteczny opisanej powyżej zasady ciężaru dowodu, ponieważ w żaden sposób nie wykazał i nie udokumentował innych okresów uprawniających do świadczenia przedemerytalnego niż wykazane przez niego na etapie postępowania przed organem i zaliczone przez ten organ.

Prowadzone przez ubezpieczonego postępowanie dowodowe zasadzało się na próbie wykazania okoliczności, iż do rozwiązania umowy o pracę doszło z przyczyn wskazanych w oświadczeniu pracodawcy zawartym w świadectwie pracy, jednakże okoliczność ta do facto pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie, choć wskazać należy, iż w tej części ubezpieczony „sprostał” wymogom procesowym. Samo bowiem uwzględnienie odwołania w tym zakresie nie stanowiłoby podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji w kierunku postulowanym przez ubezpieczonego w kontekście niespełnienia wymogu wykazania konkretnej ilości okresów (lat) składkowych i nieskładkowych uprawniających do świadczenia przedemerytalnego oraz braku ukończenia wymaganego wieku – których to wymogów ubezpieczony nie spełnił w świetle cytowanego wyżej przepisu art. 2 ust. 1 cyt. wyżej ustawy przedemerytalnej.

Wobec powyższego uznać należało, iż ubezpieczony T. P. nie spełnił wszystkich przesłanek wynikających z art. 2 ust. 1 pkt 1 (w zakresie wymaganego wieku 61 lat według stanu na datę rozwiązania stosunku pracy tj. dzień 31 marca 2012 r.) oraz art. 2 ust. 1 pkt 6 (w zakresie wymaganej ilości 39 lat okresów uprawniających do emerytury według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy tj. 31 grudnia 2011 r.) ustawy przedemerytalnej – co uniemożliwia uwzględnienie jego odwołania i przyznanie wnioskowanego świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego jako niezasadne.

SSO Monika Popielińska